

СПРАВКА ЗА ИКОНОМИЧЕСКИЯ ОБМЕН МЕЖДУ РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ И ЯПОНИЯ

Япония е приоритетен търговско-икономически партньор на Република България.

С цел стимулиране на търговско-икономическите връзки между двете страни, през 1972 г. е създаден неправителствен Българо-японски икономически комитет, преименуван през 2004 г. в Българо-японски икономически съвет – БЯИС. БЯИС е организация на представители на частния български и японски бизнес. Негови членове са известни японски корпорации с икономически интереси в България. Секретар от българска страна е БТПП. На 22 декември 2009 г. тогавашният министър на икономиката, енергетиката и туризма бе избран за почетен председател.

На 27 юли 2012 г. в София бе проведено заседание на Клубния съвет, на което за почетен председател на БЯИС бе избран г-н Делян Добрев, тогавашен министър на икономиката, енергетиката и туризма.

В последно време динамично се развиват отношенията между ЕС и Япония. През 2010 г. бе създадена **Група на високо ниво**, в която са разгледани няколко варианта за подобряване на двустранните търговски отношения, включващи и преговорите по Споразумение за икономическо партньорство (ССТ/СИП). В процеса на работа Япония е достигнала до извода, че сключването на ССТ/СИП ще е най-добрият вариант за значително подобряване на достъпа до пазарите и за двете страни. ЕС е изразил готовност за започване на преговори при напредък от страна на Япония при проблемните за съюза въпроси – нетарифни мерки, обществени поръчки и инвестиции. В съвместното заявление от ежегодната Среща на върха ЕС-Япония на 28 май 2011 г. бе записано, че двете страни са постигнали съгласие за стартиране на процес по паралелни преговори по ССТ/СИП и по споразумение за политическо, глобално и друг вид секторно сътрудничество (Рамково споразумение).

На 31 май 2012 г. комисарят по търговия на ЕС Карел Де Гухт е докладвал пред ЕК за успешното приключване на преговорите с Япония за обхвата на бъдещия договор за свободна търговия. Съгласуван е текстът на крайния документ, като са били постигнати желаните договорености с японската страна.

Подписани са Joint paper of EU-Japan Scoping Exercise on Trade and Economic Matters; Road map on EU Illustrative List of Non Tariff Measures; Road Map of Railway and Urban Transport. След одобряването на документа и приложенията от ЕК, той следва да внесе за разглеждане от Съвета на ЕС, който може да издаде мандат на ЕК за начало на преговорен процес.

ЕК е внесла за разглеждане от Съвета предложение за даването на мандат на ЕК за започване на преговорния процес с Япония. На 29 ноември 2012 г. Съветът на ЕС (Външни работи) взе решение за даване на мандат на ЕК за стартиране на преговори по споразумение за свободна търговия с Япония.

На 25 март 2013 г. ЕС и Япония официално обявиха старт на преговорите по Споразумение за свободна търговия (ССТ). Целта на преговорите ще бъде постигане на широкообхватно споразумение в областта на търговията със стоки, услугите, както и инвестициите, водещо до елиминиране на тарифите и нетарифните прегради пред търговията и включващо други свързани с търговията въпроси, като държавни поръчки, регулаторни въпроси, конкуренция, устойчиво развитие. До момента са проведени два кръга преговори по ССТ.

Голямото земетресение в Източна Япония от март 2011 г. се отрази негативно на японската икономика. Веднага след земетресението всички електроцентрали по тихоокеанското крайбрежие на страната прекратиха дейността си. Повечето ТЕЦ получиха повреди, отстраняването на които отнема от 3 месеца до 2 години. Частично или напълно бяха повредени намиращите се в област Тохоку заводи на електронната, автомобилната, химическата, хранителната индустрия. Негативно въздействие за възстановяване на производството оказа и недостигът на електроенергия. Засегнат бе и сектор туризъм поради намаляване броя на туристите. Икономиката на страната изпита и негативното въздействие на наводненията в Тайланд, както и на дълговата криза в Европа.

Брутният вътрешен продукт на Япония за 2012 г. е 5.98 трилиона щ.д. Работната сила на Япония възлиза на 65.93 милиона души, от които заети в селското стопанство и риболов са 3.8%, в индустрията – 24.9% и в сферата на услугите – 71.4. %. Икономическият растеж за 2012 г. бе 2% , а инфлацията (цени на потребителските стоки) – 0% . Новото японско правителство обяви икономическа политика (т. нар. „абеномика“), която комбинира агресивна монетарна политика, гъвкава фискална политика и стратегия за растеж.

СТОКООБМЕН

(Млн. щ. д.)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	V- 2012	V- 2013
Износ	17.6	12.9	10.8	14.3	13.7	17.2	26.2	35.9	26.3	19.7	21.3	32.3	31.0	10.6	13.8
Внос	62.6	76.8	88.3	135.9	187.5	220.3	307.8	118.2	209.3	104.6	93.2	95.0	81.6	37.5	34.3
Общо	80.2	89.7	99.1	150.2	201.2	237.5	334.0	154.1	235.6	124.3	114.5	127.3	112.6	48.1	48.1
Салдо	-45.0	-63.9	-77.5	-	-	-	-	-82.3	-	-84.9	-71.9	-62.7	-50.6	-26.9	-20.5

(Съгласно българската митническа статистика)

В периода 2000-2006 г. двустранният стокообмен постоянно нараства, като през 2006 г. намалява до 334.0 млн. щ.д. След като намалява до 154.1 млн. щ. д. през 2007 г., двустранната търговия отново нараства до 235.6 млн. щ.д. през 2008 г. След 2009 стокообменът варира, като се задържа на нива над 100 млн. щ.д.

За 2012 г. двустранният стокообмен е близо 112.6 млн. щ. д., в т. ч. близо 31.0 млн. щ. д. износ и близо 81.6 млн. щ. д. внос. Външнотърговското салдо е отрицателно за българската страна и е на стойност близо 50.6 млн. щ. д. Спрямо 2011 г. двустранният стокообмен се е съкратил с близо 11.5 %. Вносът е намалял с близо 14 %, а износът - с близо 4 %.

За същата година Япония е на 66-то място сред основните пазари за българския износ и на 37-мо място сред водещите източници на внос на България.

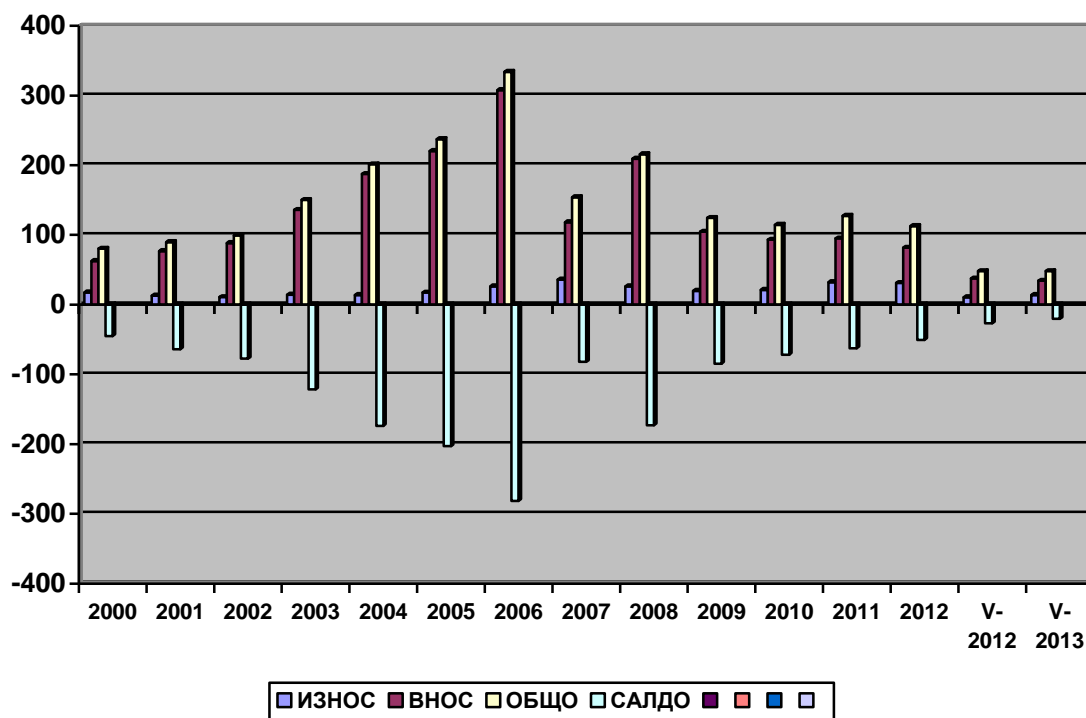
За периода **януари-май 2013 г.** двустранният стокообмен с Япония възлиза на 48.1 млн. щ. д. (без изменение спрямо същия период на 2012 г.), в т. ч. 13.8 млн. щ. д. износ (около 30% ръст спрямо периода януари-май 2012 г.) и 34.3 млн. щ. д. внос (спад от около 8.5% спрямо същия период на 2012 г.). Външнотърговското салдо е отрицателно за България (-20.5 млн. щ. д.).

В структурата на българския износ за Япония преобладават изделия със сравнително ниска степен на преработка. В по-малки количества са стоките с висока добавена стойност. В последно време се наблюдава износ, макар и неголям по стойност, на стоки като: вина; електрически табла; антибиотици; облекла и др. Вносът от Япония обхваща предимно стокови групи като автомобилни превозни средства, кабели, пигменти, машинни части, машини, стоманени профили и др.

Макроикономическите промени в Япония, България, ЕС и тенденциите в световната икономика са една от важните причини за измененията в търговския обмен между двете страни през последните години.

Високите стандарти на японския пазар и отдалеченото му географско положение налагат българските фирми да разработват продукти с висока степен на преработка, отговарящи на изискванията на японските потребители. Поради ниската степен на самозадоволяване на Япония със селскостопанска продукция и храни съществуват възможности за увеличаване на българския износ за Япония на този вид стоки. Една подходяща пазарна ниша за българските производители са екологично чистите и здравословни продукти.

СТОКООБМЕН С ЯПОНИЯ



За 2012 г. водещите стоки в износа за Япония са: интегрални схеми; етерични масла; мекотели; ракообразни. В по-малки количества се изнасят още: вина; табла за електроразпределение; отпадъци от мед; медицински инструменти; електрически машини; фланелки. **Водещите стоки по българския внос от Япония** са: пътнически автомобили; части за пишещи, изчислителни и други машини; жици и кабели; части за превозни средства; готови пигменти; тъкани от синтетични нишки; профили от легирани стомани; акрилови полимери; трактори; ензими, които общо формират над 69 % от общия обем на вноса.

Водещи стоки в стокообмена с Япония за януари-май 2013 г.

ИЗНОС ОТ БЪЛГАРИЯ	% от общия износ	ВНОС ОТ ЯПОНИЯ	% от общия внос
Интегрални схеми и електронни микрокомплекти	22.5	Пътнически автомобили и автомобилни превозни средства, предназначени за транспорт на хора	21.7
Етерични масла	18.2	Жици, кабели и други изолирани електрически проводници	10.2
Табла, конзоли и др., оборудвани с два или повече уреда за електрическо разпределение/управление	5.9	Тъкани от преди от синтетични нишки	7.9
Мекотели, дори без черупки, живи, пресни, охладени, замразени, сушени, осолени или в саламура	4.4	Готови пигменти, препарати за матиране и оцветяване	7.2
Машини и апарати за подготовка или преработка на тютюн	4.4	Акрилови полимери в първични форми	5.3
Вина от прясно грозде	3.2	Части за машините от NN 8469 до 8472 (пишещи, изчислителни машини, машини за обработка на	5.1

		информация и др.)	
Сушени зеленчуци	3.1	Трактори	4.5
Препарати от видовете, използвани за храна на животни	2.6	Ензими; ензимни препарати	3.9
Антибиотици	2.2	Диоди, транзистори и подобни полупроводникови прибори; фоточувствителни полупроводникови прибори; светодиоди; пиезоелектрически кристали	3.5

От 2009 г. е в ход процедура по одобряване българския износ на птиче месо за Япония.

Японското селско стопанство е високо технологично и механизирано, но произвежда едва 40% от нужните на страната хранителни продукти. Годни за земеделие са 49 000 кв. км, или около 14 % от територията на страната. Аграрният сектор на Япония е субсидиран. За стратегически продукти – ориз, телешко месо, пшеница и други, държавата налага големи вносни мита. Япония произвежда главно ориз, а на площите, неподходящи за неговото култивиране – пшеница и ечемик. Произвеждат се също сладки картофи, зеленчуци, плодове, соя, боб, грах, тютюн, чай. Макар и малко на брой и с незначителен принос към икономиката, японските фермери са непропорционално силно представени в политическия живот на страната.

ИНВЕСТИЦИИ

По-значими японски инвестиции и проекти в България:

- **„Токушукэй София“ ЕООД**, гр. София, собственост на японската компания **Токушукэй Медикъл Корпорейшън**, с основна дейност изграждане на болнични и медицински заведения, открива през месец ноември 2006 г. мултифункционална болница в София (Tokuda Hospital Sofia). За реализирането на проекта компанията получава сертификат за инвестиция от първи клас от Българската агенция за инвестиции. За осъществяването на инвестицията е предоставена насърчителна мярка – финансова помощ за изграждане на пътна инфраструктура. Средствата са предоставени на общината в периода 2006-2007 г. Проектът е завършен.

- **„Калиакра Уинд Пауър“ АД**, гр. София, смесено дружество на японската компания **Мицубиши Хеви Индъстриз (МНІ)** и българската **„ИНОС 1“**, с основна дейност строителство и управление на съоръжения за производство на електроенергия, стартира през 2007 г. изграждането на „Ветроенергиен Парк Калиакра“, област Добрич, на стойност 92 млн.лв. За реализирането на проекта дружеството получава сертификат за първи клас инвестиция от Българската агенция за инвестиции. Финансирането на проекта се осъществява със собствени средства на компанията майка МНІ и заемни средства - кредити от Японската банка за международно развитие (JBIC) и Mizuho Corporate Bank. Ветроенергийният парк е пуснат в експлоатация през месец април 2008 г. Монтирани са 35 ветрогенератора с обща мощност от 35 MW. Проектът е признат за отговарящ на изискванията за прилагане на механизма „съвместно изпълнение“ от Протокола от Киото за намаляване на емисиите от парникови газове. Това е първият голям проект с ветрогенератори в България на японска фирма, първият проект извън Япония, финансиран със заем от JBIC и първата инвестиция в чужбина на Mitsubishi Heavy Industries във ветрогенераторната инсталация.

- **„Язаки България“ ЕООД**, гр. Ямбол, 100% собственост на японската компания производител на автомобилни кабели Ядзаки Корпорейшън, с основна дейност производство, монтаж и продажба на електрически и други компоненти за автомобилната индустрия. Дружеството разполага със завод за автомобилни кабели в гр. Ямбол. За осъществяването на инвестицията е издаден сертификат (клас „Б“) по реда на Закона за насърчаване на инвестициите от Българската агенция за инвестиции. Решението за откриване на нова фабрика в България е взето от «Язаки» през септември 2011 г. Открит е и завод на компанията за кабелно оборудване за автомобили в гр. Сливен. Теренът в Сливен е с обща площ 36,500 кв. м (производствена площ – 12,000 кв. м). Работещите в него към 2012 г. са били 200 служители. Основни клиенти на компанията са Renault и Ford. По данни от „Апис Регистър“, към месец април 2013 г. броят на социално осигурените лица към дружеството е 1998 души.

- **Инвестиция на корпорация „Сумитомо Илектрик“.** Фирмата „Сумитомо Илектрик Борднетце-България“, производител на електрооборудване за автомобили, закупи през 2006 г. дъщерната фирма на Фолксваген АГ и Сименс АГ Volkswagen Bordnetze. Компанията вече оперира под новото си име "Sumitomo Electric Bordnetze - Bulgaria" ЕООД. През 2008 г. фирмата отваря втори завод в гр. Мездра. Фирмата работи с 4 завода на територията на България, като 2 от тях принадлежат на поддоставчиците Атес ЕООД (гр. Сливен) и Аркомат ЕООД (гр. Казанлък).
- **През 2012 г. японската фирма Pentax Life Care (собственост на японската корпорация „Хоя“)** избра сред шест страни-кандидатки от Източна Европа България за изграждането на сервизен център за ремонт на медицинско оборудване (ендоскопна апаратура) **„Пентакс Медикъл България“**. Центърът, разположен в гр. Пловдив, ще служи за ремонтване на оборудване, доставяно от Германия. На откриването е присъствал заместник-министърът на здравеопазването г-жа Димитрова, японският посланик в България Н. Пр. Макото Ито, г-н Албрехт, генерален мениджър в „Пентакс Глобал Сървисиз“, както и г-н Цимерман, президент на „Пентакс Европа“. Инвестицията на "Пентакс" в България за първата година се предвиждаше да бъде около 2 млн. евро и да бъде основно за обучение на техници. При откриването на центъра „Пентакс“ дари ендоскопна апаратура на Министерството на здравеопазването. „Пентакс“ бе сред компаниите, получили годишна награда на Българската агенция за инвестиции за 2012 г.
- Японската фирма „Балкан Ойл Енерджи“ е закупила обработваема земя в района на Монтана. Фирмата е осъществила производство и продажба на зърнени култури (пшеница, слънчоглед, царевица, ечемик).

През септември 2012 г. посланикът на Япония в България е информирал, че в България са правени опити за култивиране на соя, които обаче не са дали очаквания резултат, а съвместен проект за култивирането на соя и изграждането на рафинерия в Северозападна България е срещнал затруднения при кандидатстването за субсидии. Като основен проблем на инвеститори в областта на земеделието посланикът е открил трудностите при придобиване на достатъчна площ обработваема земя.

- Фирмата "Aquafarm" е подписала през май 2010 г. предварително споразумение („писмо за намерения“) с община Сапарева баня, според което общината ще предостави на японската фирма земеделска земя и права за управление на водите от минерални извори, при условие че японската страна предостави технологии за производство на енергия и развие японски тип земеделие. През 2011 г. „Аквафарм“ е подписала меморандум с общината. Проектът включва използване на горещи минерални води за създаване на геотермална централа и предоставяне на топлоенергия. Планира се и ползването на топлата вода за оранжерийно производство на зеленчуци.

В края на 2012 г. фирмата е информирала за проблеми при получаване на права върху земята и минералните води, необходими за проекта.

ПОТОК НА ПРЕКИ ЧУЖДЕСТРАННИ ИНВЕСТИЦИИ ОТ ЯПОНИЯ ПО ГОДИНИ

Година	Стойност (Млн. евро)	Статус
1996	0.0	A
1997	1.7	A
1998	3.3	A
1999	1.9	A
2000	1.8	A
2001	3.5	A
2002	14.3	A
2003	0.6	A
2004	4.0	A
2005	22.9	A
2006	46.8	A
2007	-16.9	P*
2008	-50.9	P*
2009	-49.4	P*
2010	18.1	P*
2011	-18.6	P*
2012	2.9	P*
2013 – II тримесечие	-2.4	P*

Общо:	-16.4	
--------------	-------	--

Източник: БНБ.

*Според обновените предварителни данни на БНБ към 23 септември 2013 г.

Някои японски фирми разполагат с офиси или клонове в България. Офис у нас има и „Тошиба“.

Съществуват и примери за **развитие на сътрудничество между български и японски фирми:**

- Проекти в областта на екологията: През декември 2009 г. **„Мицубиши матириал текно“** (ММТЕС) и българската фирма **„Геотехмин“** подписаха договор за изграждане на пречиствателна станция за отпадни води в мини „Елаците“ АД и прехвърляне на технология за пречистване на води, съдържащи тежки метали. През 2013 г. управителят на „Геотехмин“ д-р инж. Цоло Вутов и президентът на ММТЕС г-н Йошиаки Инаба са подписали рамково споразумение за дългосрочно техническо сътрудничество. Групата фирми „Геотехмин“ и японската компания ще работят съвместно както по изграждането на пречиствателни съоръжения за отпадъчни води в и извън България, така и по други значими проекти.
- уууПрез месец май 2013 г. дружеството SIDENOR SA е публикувало информация за подписването на споразумение за техническо сътрудничество между филиала си в България – **„Стомана индъстри“ АД** - и японската фирма **DAIDO STEEL Co. Ltd.** Това споразумение касае оказването на техническа помощ от страна на DAIDO STEEL за по-нататъшно развитие на бизнеса с дълги продукти с кръгло сечение със специално качество, произведени от „Стомана индъстри“ АД. Тяхната насоченост е към промишлени сектори като автомобилната промишленост, които изискват марки стомана с по-високо качество. Техническата помощ включва и консултантски услуги за монтажа на оборудване за обезгазяване. „Стомана индъстри“ АД е обявила, че си поставя за цел да се превърне в един от главните доставчици на кръгове от специална стомана за Централна и Източна Европа и в надежден партньор на DAIDO в една стратегическа географска област.

Проекти, финансирани от японски финансови институции.

Японската банка за международно сътрудничество (ЯБМС) е финансирала редица проекти в България, включително:

- **„Рехабилитация на ТЕЦ „Марица Изток 2“ ЕАД**
- **Проект за изграждане на ветроенергиен парк „Калиакра“** (финансиран от ЯБМС и описан по-горе).

ТУРИЗЪМ

1. Туристообмен

Благоприятен фактор за наличието на японски интерес към България е голямата популярност на българския спортист по сумо Калоян Махлянов и рекламната дейност на корпорация „Мейджи“.

През 2008 г. 9601 японски граждани са посетили България с цел туризъм (спад с 19.2 % спрямо предходната година).

Пътувалите до Япония българи са 477.

За 2009 г. броят на посетилите България японски туристи е 8248 (с 14.3 % по-малко от 2008 г.).

Българските граждани, пътували до Япония през 2009 г., са 217 души.

За 2010 г. броят на туристите от Япония е 9789, или с 18.7 % повече от 2009 г. За същия период Япония заема 38-мо място по брой туристи в България. Сред тях най-голям е броят на пътувалите до България с цел почивка и ваканция (7946), който отчита ръст с 25.4 %. Посетилите страната с цел бизнес японски граждани са следващата по големина група (1641).

През 2010 г. 85 български граждани са посетили Япония.

За 2011 г. 10236 японски граждани са посетили страната ни (ръст от 2.7 % спрямо 2010 г.). Броят на пътувалите до България с цел туризъм е 9990 – увеличение с 2.1 % спрямо 2010 г. С това Япония заема 39-то място сред страните, от които България е привлякла най-много туристи.

Според българската статистика, през 2011 г. пътувалите до Япония български граждани са 5 души.

Броят на туристите от Япония за 2012 г. е 10891 души, или ръст от 9% спрямо 2011 г. Япония заема 38-мо място сред основните чуждестранни пазари за българския туризъм.

По българската статистика, през 2012 г. броят на българите, пътували до Япония, нараства до 476 души.

За периода **януари-юли 2013 г.** 6287 японски туристи са пътували до България (съкращение от 7.6 % спрямо същия период на 2012 г.). С това Япония е на 38-мо място сред страните, от които България е привлякла най-много туристи.

Българските граждани, пътували до Япония през периода **януари-юли 2013 г.**, са 493 души (+65.4%).

Нивото на двустранния туристообмен до момента не отговаря на съществуващия потенциал. Основните причини за това са:

- географската отдалеченост на двете страни;
- липсата на директни самолетни връзки;
- слабо икономическо присъствие на България в Япония, а оттам и на реклама за България;
- непознаване на България като туристическа дестинация и туристическия ни продукт;
- ориентиране на изходящия японски туризъм към азиатските страни, Австралия, Америка и Западна Европа;
- слаба заинтересованост от страна на български туроператори за пътувания в Япония, породена от високата себестойност на едно такова пътуване.

2. Участия в панаири, изложения и мероприятия в областта на туризма

В периода 18-20 май 2009 г. в Токио се проведе изложението за козметични продукти Tokyo Beauty World, в което взеха участие три български козметични фирми.

През периода 24-26 септември 2009 г. България взе участие в изложението на JATA World Tourist Fair. България бе представена на изложението от бившата Държавна агенция по туризъм и три български туристически агенции.

През септември 2010 г. в ежегодното издание на изложението взеха участие Министерството на икономиката, енергетиката и туризма и две български туристически фирми („Вегена“ и „Балкантурист“).

През октомври 2010 г. се проведе семинар за българския туризъм с участието на представители на МИЕТ, JATA и 11 туристически фирми.

През януари 2011 г. бе представена презентация на туризма в България пред клиенти на японските туристически компании JTB и Miki Tourist.

България взе участие и в годишното изложение на Японската асоциация на туроператорите JATA World Travel Fair, което се проведе в периода 29 септември – 2 октомври 2011 г.

На изложението на JATA през 2012 г., което се проведе в периода 21-23 септември, взе участие СТИВ-Токио като представител на българската страна. На туристическото изложение са взели участие на две български фирми - Sunrise Takeo Tour Operator и информационно-туристическият център на община Хасково. На 20.09. фирмите са имали организирани от JATA срещи с японски партньори. СТИВ-Токио е провел срещи с 25 фирми - туристически, предлагащи рекламни услуги, както и журналисти. На посетителите са били раздавани българските кисели млека, производство на корпорация „Мейджи“. Били са провеждани дегустации на българско вино и български билков чай.

България взе участие и в изложението на JATA през 2013 г.

През 2013 г. България участва в проект на Японската асоциация на туристическите агенции за рекламиране на европейски туристически дестинации под надслов „Team Europe“. Участието на България в проекта за една година е било потвърдено. Участието в проекта бе предложено по време на посещението на българския министър на икономиката, енергетиката и туризма в Япония през декември 2012 г. Целите на проекта са: 1. да се подобрят възможностите на туристическите компании да осъществяват турове до Европа; 2. да се предоставя навременна информация за най-новите тенденции в областта на пътуванията до Европа, както и материали на потенциалните туристи; 3. да се преодолеят факторите, възпрепятстващи провеждането на туристическа реклама в Япония.

АГРАРНА НАУКА

Понастоящем между институти от Селскостопанската академия и партньори от Япония се осъществява сътрудничество за изпитване и подобряване адаптивността на фуражните култури към околната среда, подобряване студоустойчивостта на пшеницата, други зърнени култури и в областта на бубарството.

В периода 2005 – 2006 г. е осъществен проект на Световната банка „Горски сектор: смяна на горивата“, с финансиране от японския доверителен фонд. Чрез Японската агенция за международно сътрудничество (JICA), през 2006 г. е осъществен проект: „Оценка на потенциала за устойчиво оползотворяване на биомасата в България“.

СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА НАУЧНИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ

На 30 март 2012 г. Българската академия на науките и Научният съвет на Япония /SCJ/ подписаха Споразумение за научно сътрудничество. Споразумението има за цел да насърчи сътрудничеството между Българската академия на науките и Научния съвет на Япония, в развитието на фундаменталните, приложните, хуманитарните и социалните науки и в областите: енергийни ресурси и енергийна ефективност; нанонауки, нови материали и технологии; биомедицина и качество на живот; климатични промени и рискове. Споразумението следва да създаде възможности за съвместни проекти на БАН с японската научна организация. Споразумението бе подписано от акад. Никола Съботинов, председател на БАН, както и от проф. Такаши Ониши, президент на Научния съвет на Япония. В рамките на проведения след подписването брифинг проф. Ониши е посочил, че Япония отделя около 50 млрд. евро годишно за финансирането на японската наука, което е около 1 % от БВП на страната.

През март 2013 г. в Токио се проведе двустранна конференция „Българо-японско научно сътрудничество за устойчиво развитие“. В нея участваха делегати от БАН, японски и български учени, инженери и специалисти, членове на Научния съвет на Япония, представители на японската индустрия, представители на българското посолство в Токио и на Министерството на външните работи на Япония. Бяха представени идеи за изследователско сътрудничество в рамките на два панела, посветени на устойчивото развитие и устойчивото управление и използване на биологични материали.

ПЪТУВАНИЯ МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И ЯПОНИЯ

Година	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2012/ 2011 %
													% Про- мяна
Граждани на Япония в България													
О Б Щ О	689 3	718 4	757 5	968 2	1127 3	1183 3	1215 4	983 0	845 8	996 9	1023 6	1114 8	8.9
в т.ч.:													
ТУРИЗЪМ	637 2	655 7	710 0	926 0	1081 8	1131 6	1188 2	960 1	824 8	978 9	9990 6	1089 1	9.0
- Почивка и ваканция	461 5	502 3	555 6	733 3	8567	8892	9524	723 2	633 8	794 6	8513	9302	9.3
- Гостуване	61	66	48	55	82	99	58	50	75	94	144	81	-43.8
- Бизнес	160 8	137 9	140 8	177 0	2026	2143	2125	216 8	169 2	164 1	1193	1294	8.5
- Други	88	89	88	102	143	182	175	151	143	108	140	214	52.9
ТРАНЗИТ	521	627	475	422	455	517	272	229	210	180	246	257	4.5

Български граждани в Япония													
О Б Щ О	100 6	108 8	104 5	136 9	1696	1517	682	477	217	85	5	476	9420. 0

